

Se mottakerliste

Unntatt offentlighet:
Offl §13 jfr Fvl §13 nr 1

Deres referanse
2016/11434/HESK

Vår referanse
16/00824-8/TJU

Dato
24.10.2016

Pålegg om overtredelsesgebyr - Misbruk av kamerasystem - NTNU - Olympiatoppen Midt-Norge

1. Sakens bakgrunn

Datatilsynet har mottatt en avviksmelding og en etterfølgende redegjørelse fra NTNU, Det medisinske fakultet. Avviket gjelder uautorisert innsyn i og utlevering fra fire kameraer i et idrettslaboratorium.

Datatilsynet har varslet overtredelsesgebyr. De behandlingsansvarlige hadde ikke innsigelser til varselet. Vi fatter derfor vedtak i tråd med varselet.

Vi viser til varselet når det gjelder sakens faktiske side (hva som har skjedd, og hvilke sikkerhetstiltak som har og vil bli iverksatt) og beskrivelse av hvilke regler som har blitt brutt. De behandlingsansvarlige har bekreftet at de vil følge opp avviket i tråd med våre anbefalinger i varselet, så vi avslutter saken fra vår side med dette vedtaket.

2. Vedtak om overtredelsesgebyr

Med hjemmel i personopplysningsloven § 46 første ledd pålegges NTNU og Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité ved Olympiatoppen Midt-Norge sammen å betale et overtredelsesgebyr til statskassen stort 100 000 kroner for å ha behandlet personopplysninger uten å utføre risikovurdering, jf. personopplysningsforskriften § 2-4, jf. personopplysningsloven § 13, ved å sette et kamerasystem i drift uten forutgående risikovurdering, og for ikke å ha iverksatt tilstrekkelige sikkerhetstiltak, jf. personopplysningsforskriften § 2-14, jf. personopplysningsloven § 13, ved å la kamerasystemet ligge åpent tilgjengelig på nettverket.

3. Begrunnelse for overtredelsesgebyr

Datatilsynet mener det er nødvendig å reagere på overtredelsene og ilegger overtredelsesgebyr.

Etter personopplysningsloven § 46 kan Datatilsynet ilegge overtredelsesgebyr. Vi siterer fra bestemmelsen:

Datatilsynet kan pålegge den som har overtrådt denne loven eller forskrifter i medhold av den, å betale et pengebeløp til statskassen (overtredelsesgebyr) på inntil 10 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Fysiske personer kan bare ilegges overtredelsesgebyr for forsettlig eller uaktsomme overtredelser. Et foretak kan ikke ilegges overtredelsesgebyr dersom overtredelsen skyldes forhold utenfor foretakets kontroll.

Ved vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges, og ved utmålingen, skal det særlig legges vekt på

- a) hvor alvorlig overtredelsen har krenket de interesser loven verner,*
- b) graden av skyld,*
- c) om overtrederen ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen,*
- d) om overtredelsen er begått for å fremme overtrederens interesser,*
- e) om overtrederen har hatt eller kunne ha oppnådd fordel ved overtredelsen,*
- f) om det foreligger gjentakelse,*
- g) om andre reaksjoner som følge av overtredelsen blir ilagt overtrederen eller noen andre som har handlet på vegne av denne, blant annet om noen enkeltperson blir ilagt straff og*
- h) overtrederens økonomiske evne.*

Bestemmelsen sier at ileggelse av overtredelsesgebyr skal bero på en skjønnsmessig helhetsvurdering, men legger føringer på skjønnsutøvelsen ved å trekke frem momenter som skal tillegges særlig vekt.

Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr er gitt som et virkemiddel for å sikre effektiv etterlevelse og håndhevelse av personopplysningsloven. Overtredelsesgebyr ikke å anse som en straff, men en administrativ sanksjon. Det må imidlertid antas at overtredelsesgebyr er å anse som straff etter EMK (den europeiske menneskerettighetskonvensjonen) art 6, og i samsvar med Høyesteretts praksis, jf. Rt. 2012 side 1556, legger Datatilsynet til grunn at det kreves klar sannsynlighetsovervekt for lovovertrødelse for å kunne ilegge gebyr.

Saksforholdet og spørsmålet om å ilegge overtredelsesgebyr er vurdert med utgangspunkt i dette beviskravet.

Datatilsynet finner det klart at NTNU og OLT har behandlet personopplysninger uten å utføre risikovurdering, jf. personopplysningsforskriften § 2-4, jf. personopplysningsloven § 13, og ikke har iverksatt tilstrekkelige sikkerhetstiltak, jf. personopplysningsforskriften § 2-14, jf. personopplysningsloven § 13. Se for øvrig vårt varsel om vedtak.

I vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges, legger Datatilsynet særlig vekt på at overtredelsene betydelig har krenket grunnleggende interesser som loven verner, jf. § 46 annet ledd bokstav a. Loven verner om grunnleggende personverninteresser som den personlige integritet og privatlivets fred, jf. lovens § 1.

Datatilsynet trekker her frem at det var snakk om et kamera som var rettet mot og hadde som formål å fange opp utøveres kropp. Dette er et stort inngrep i den personlige integriteten. Manglende sikring på et slikt kamera vil derfor ha et stort konsekvenspotensiale og risiko for personvernkrænkelser, noe som stiller høyere krav til informasjonssikkerheten. Kameran systemet var i bruk over lang tid uten at sikkerhetstiltak eller risikovurdering ble iverksatt. Disse momentene taler med styrke for at overtredelsesgebyr bør ilegges.

Når det gjelder graden av skyld, jf. personopplysningsloven § 46 annet ledd bokstav b, forklarer lovens forarbeider¹ at det med graden av skyld siktes til hvor klanderverdig handlingen er, for eksempel om den bærer preg av et uhell eller om den har et mer systematisk eller planmessig preg. I dette tilfellet er det snakk om «menneskelig svikt» ved at gjeldende rutiner for risikovurdering ikke ble fulgt. Dette er i seg selv klart klanderverdig, men skyldgraden er ikke like stor som hvis det var snakk om systematisk svikt.

Vi legger også vekt på at overtredelsen kunne vært forebygget ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak, jf. § 46 annet ledd bokstav c. Virksomhetene kunne unngått overtredelsen med sikkerhetsrevisjoner eller en form for avsjekk for om rutinene var fulgt før systemet ble tatt i bruk. Siden det her var snakk om «menneskelig svikt», kan det heller ikke utelukkes at bedre opplæring og kontroll ville avverget overtredelsen.

Overtrederens økonomiske evne er det i liten grad lagt vekt på, jf. § 46 annet ledd bokstav h.

Datatilsynet kan ikke se at de øvrige momentene som loven fremhever, gjør seg gjeldende i nevneverdig grad.

Datatilsynet er etter dette kommet til at overtredelsesgebyr ilegges.

4. Vurdering av gebyrets størrelse

Når det gjelder gebyrets størrelse, skal de samme momenter som ved vurdering av om gebyr skal ilegges, tillegges særlig vekt. Gebyret bør settes så høyt at det får den nødvendige virkning også utover den konkrete saken. Samtidig må gebyrets størrelse stå i et rimelig forhold til overtredelsen.

Etter en totalvurdering av saken og graden av alvorlighet i overtredelsen, har vi kommet til at et overtredelsesgebyr på 100 000 kroner anses riktig.

---

¹ Ot.prp. nr. 71 (23007–2008)

5. Klageadgang

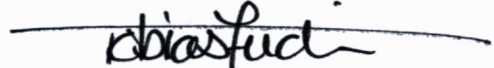
Dette er et enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningslovens regler, jf. forvaltningsloven § 28. Fristen for å klage er **tre uker** etter dette brevet er mottatt. Personvernemnda er klageorgan, men en eventuell klage skal sendes til Datatilsynet.

Som part i saken har dere rett til å gjøre dere kjent med sakens dokumenter etter forvaltningsloven §§ 18–19.

Vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Tobias Judin
rådgiver

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
NTNU - Det medisinske fakultet		Postboks 8905	7491 TRONDHEIM
Norges idrettsforbund og olympiske og paraolympiske komité		Postboks 5000 Ullevål Stadion	0840 OSLO
Olympiatoppen Midt-Norge		Toppidrettssenteret i Granåsen Smistadvegen 11	7026 TRONDHEIM